

eTwinning v čase změn

Vyučující referují o vlivu eTwinningu na jejich výukové metody, dovednosti a příležitosti k profesnímu rozvoji

Vydavatel: Centrální podpůrné středisko eTwinning
www.etwinning.net

European Schoolnet
(EUN Partnership AISBL)
Rue de Trèves 61
1040 Brusel – Belgie
www.europeanschoolnet.org - info@eun.org

**Vydavatel českého
překladu:** Dům zahraniční spolupráce
www.dzs.cz

Prosím citujte tuto publikaci takto: GILLERAN, A. eTwinning in v čase změn: Vyučující referují o vlivu eTwinningu na jejich výukové metody, dovednosti a příležitosti k profesnímu rozvoji, Central Support Service of eTwinning, Brussels: European Schoolnet, 2019.

Autor: Anne Gilleran

Redaktoři: Irina Deferanou, Santi Scimeca

Grafická podoba: Jessica Massini

Jazykový koordinátor: Danosh Nasrollahi

Tisk: AF BKK, s.r.o.

ISBN: 978-80-88153-82-5

Orig.: 978-92-9484-027-1 (Centrální podpůrné středisko eTwinning, Brusel)
978-80-88153-83-2 (online, pdf)

Zdroje obrázků: Monkey Business Images, lev dolgachov, WavebreakmediaMicro, Konstantin Postumitenko, Jacob Ammentorp Lund, Konstantin Postumitenko - stock.adobe.com

Ilike, Rawpixel.com, Robert Kneschke, DGLimages, Monkey Business Images, Poznyakov, Comanicu Dan, Micolás / Shutterstock.com

Lucembursko: Úřad pro publikace Evropské unie, 2019

© Evropská unie, 2019

Vydáno v říjnu 2019.

Názory vyjádřené v této publikaci jsou názory jejích autorů a nutně se nemusí shodovat s názory Evropské sítě škol (European Schoolnet) ani Centrálního podpůrného střediska pro eTwinning (eTwinning Central Support Service). Vydání této publikace je v souladu se smluvními podmínkami licence Uveďte původ-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Unported (CC BY-NC-SA 3.0), (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/deed.cs>).

Publikace vznikla za finanční podpory programu Evropské unie Erasmus+. Předkládá pouze názory autorů a Evropská komise nenes odpovědnost za možné užití informací zde obsažených.

OBSAH

1. ÚVOD.....	5
1.1. Profil respondentů a kategorie využité k analýze dat získaných v průzkumu...	6
2. VLIV ETWINNINGU NA VYUČUJÍCÍ A ŽÁKY.....	8
2.1. eTwinning a nové výukové metody	8
2.2. eTwinning a tradiční výukové metody	9
2.3. Priority v rozvoji vyučujících i žáků	10
2.4. Využívání technologií ve výuce	10
2.5. Technologie jako učební pomůcka pro studenty	11
2.6. Vliv zapojení do eTwinningových aktivit na žáky	12
3. DOVEDNOSTI VYUČUJÍCÍCH A PRÁCE S TECHNOLOGIEMI PŘI VÝUCE.....	13
3.1. Dovednosti vyučujících	13
3.2. Práce vyučujících s technologiemi.....	14
4. ETWINNINGOVÍ ŽÁCI A JEJICH UČENÍ	16
5. ETWINNING A ŠKOLY	18
5.1. Srovnání dopadů eTwinningu: oceněné eTwinningové školy vs. všichni respondenti	19
6. ETWINNING VE VZDĚLÁVACÍ POLITICE	23
6.1. Cíl: Prosadit využívání efektivních metod ve výuce	23
6.2. Cíl: Pěstovat otevřenost vůči inovacím a efektivnímu využívání ICT ve výuce	24
6.3. Cíl: Posilovat kapacitu učitelů a vedení školy tak, aby dokázali vyhovět potřebám různorodých tříd a škol	24
7. ZÁVĚREM	26

1. ÚVOD

Monitorovací zpráva eTwinningu se vydává každé dva roky a prostřednictvím analýzy rozsáhlého průzkumu respondentů podává přehled jak nejdůležitějších úspěchů, tak oblastí, které je ještě potřeba dále rozvíjet. Shrnutí Monitorovací zprávy eTwinningu 2019 naleznete v této brožuře. Kompletní zpráva je přístupná na této adrese: <https://www.etwinning.net/en/pub/publications.htm>.

Průzkum byl spuštěn v roce 2018 a jeho účelem bylo zjistit, jaký vliv má eTwinning na odbornou praxi zúčastněných vyučujících a jak by se daly vylepšit služby zaměřené na profesní rozvoj, které program nabízí. Díky více než 10 tisícům eTwinerů, kteří se do průzkumu v roce 2018 dobrovolně zapojili, předkládá tato zpráva zjištění, na jejichž základě může program zlepšovat služby nabízené komunitě evropských škol. Je ovšem třeba mít na paměti, že je zpráva založena výhradně na vlastním pozorování učitelů, jak eTwinning jejich práci ovlivňuje.

Stanoviska vyučujících, která se objevují v tomto vydání monitorovacího průzkumu, se z velké části shodují se závěry předchozích vydání z let 2014 a 2016: eTwinning má na rozvoj dovedností a výukových metod jednotlivých učitelů nadále významný vliv. Dovednosti vyučujících i žáků program podle odpovědí v průzkumu ovlivnil stejně vysokou měrou jako v předchozích letech, v mnoha případech dokonce ještě více. Nástup škol provozujících eTwinningové aktivity ukazuje, jak eTwinning funguje ve školním prostředí s oddanými učiteli a vedením, které zastává principy programu: inkuzivitu, spolupráci, podporu, aktivní roli žáků a neustálý profesní rozvoj.

V první kapitole je nejprve specifikován **profil respondentů**, z valné většiny tvořený učiteli a učitelkami a se silným zastoupením respondentů z eTwinningových škol.

Druhá kapitola přináší analýzu **vlivu eTwinningu na schopnosti a metody vyučujících a žáků** v různých oblastech: výukové metody, priority v rozvoji učitelů a studentů,

využití technologií ve výuce, využití technologií ve studiu, vliv zapojení eTwinningových aktivit na studenty.

Třetí kapitola nastiňuje, jak respondenti vnímají vliv eTwinningu na svou **technologickou zdatnost a práci s technologiemi**.

Ve čtvrté kapitole se obrací **pozornost na žáky** a vliv eTwinningu na jejich studium a motivaci.

Pátá kapitola předkládá přehled vlivu eTwinningu na **celou školu** a srovnání výsledků respondentů z eTwinningových škol a respondentů ze škol běžných.

Šestá kapitola se věnuje některým oblastem, které zkoumá zpráva TALIS 2018, a možnostem, jaké eTwinning nabízí v některých sférách vzdělávání.

Poslední, sedmá kapitola, shrnuje **závěry vyplývající z tohoto průzkumu**, v širším kontextu je srovnává s existujícími trendy a studii a předkládá nápady, jak program dále rozvíjet.

1.1. Profil respondentů a kategorie využití k analýze dat získaných v průzkumu

Průzkumu se zúčastnilo 10 349 respondentů. V otázce číslo 18 v dotazníku jich 1 745 uvedlo, že se v posledních dvou letech neúčastnili žádných eTwinningových aktivit, a proto nebyly jejich odpovědi zařazeny do další analýzy. Zbývajících cca 8 600 respondentů bylo do jednotlivých otázek zahrnuto v různých stupních. Není zrovna neobvyklé, že v dotazníku o 44 otázkách respondenti některé otázky přeskočí, a celkový počet respondentů je tedy v grafech uveden pro každou otázku zvlášť. Nejnižší počet dotazovaných je 6 152.

Profil respondentů reflektuje vzorky analyzované v předchozích průzkumech – většinu (91 %) tvoří učitelé a učitelky. Co se týče rozložení rolí v rámci eTwinningu, 16 % respondentů jsou ambasadoři eTwinningu a 31 % vyučuje v některé ze škol, která je držitelem certifikátu eTwinningová škola. Vzorky si odpovídají i věkovým rozvržením: 79 % respondentů spadá do věkové kategorie 36–55 let, jen 7 % je mladší 30 a 12 % starší 55 let. S ohledem na délku praxe se jedná o velmi zkušenou skupinu, v níž 79 % respondentů pracuje v oblasti vzdělávání po dobu 11 až více než 30 let a pouze 1 % učí teprve prvním rokem. Nutno podotknout, že vzorek představuje ty nejlepší, nejaktivnější a nejoddanější eTwinners. Vysoce jsou zastoupeni rovněž zaměstnanci oceněných eTwinningových škol (29 % všech respondentů tvoří zástupci škol, kterým byl udělen certifikát eTwinningová škola: toto procento je pochopitelně s přihlédnutím

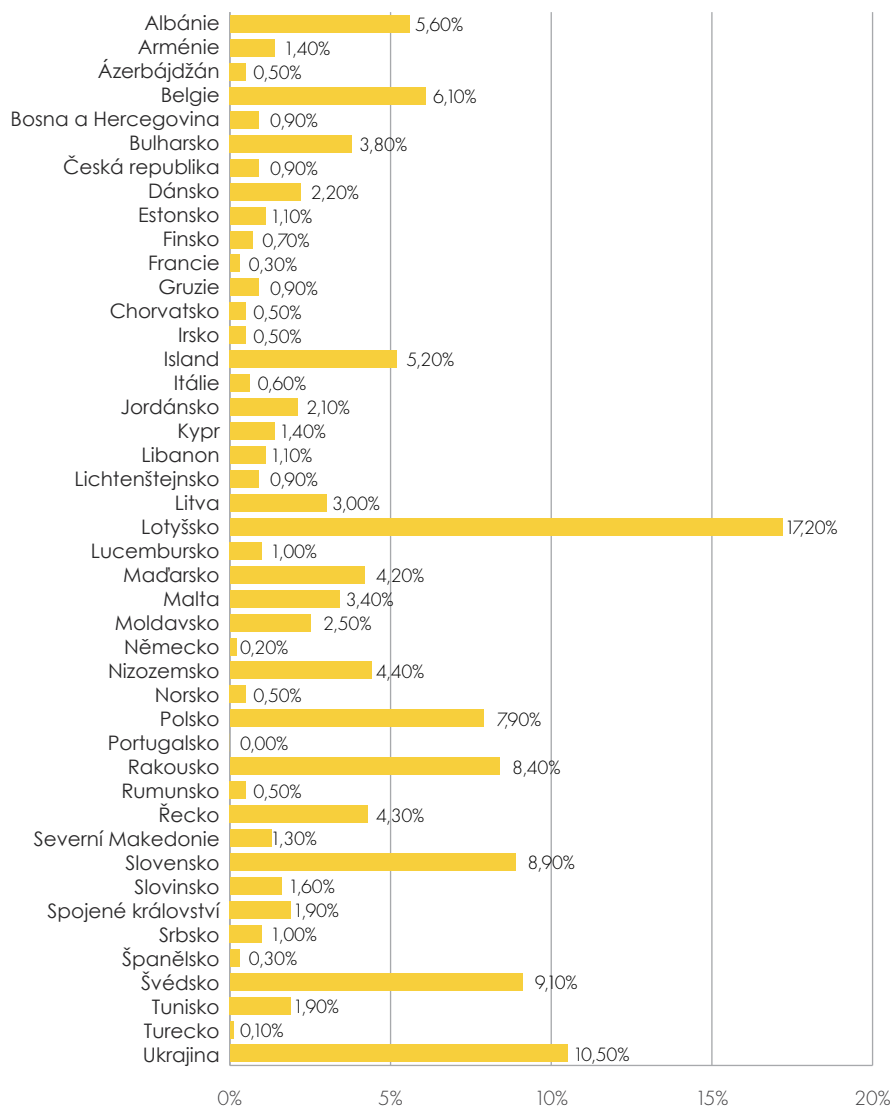
k celkové populaci eTwinningových škol mnohem vyšší než procento vyučujících zaměstnaných v eTwinningových školách (ve 2 400 oceněných školách pracuje 9 786 učitelů)).

Co se týče stupně vzdělávání, většina respondentů, konkrétně 87 %, vyučuje na sekundárním (46 % na nižším a 41 % na vyšším stupni) a 41 % na primárním stupni vzdělávání. Jelikož mnoho učitelů pracuje na různých stupních vzdělávání, ať už v jedné škole nebo v několika, bylo zde možné zaškrtnout více odpovědí.

Škála vyučovaných školních předmětů je široká (37 předmětů), nejvíce zastoupené oblasti se ovšem shodují s předměty registrovaných uživatelů eTwinningu, což jsou cizí jazyky (41 %), předměty 1. stupně základní školy (20 %), jazyk a literatura (17 %) a informatika (10 %). Respondenti opět mohli zaškrtnout více odpovědí, jelikož často učí více než jeden předmět.

Zapojení jednotlivých zemí do průzkumu se odráží v četnosti odpovědí podle zemí: v popředí je Turecko a Itálie, silné zastoupení má i Španělsko, Řecko a Polsko. Nicméně při srovnání s poměrem respondentů vůči celkovému počtu registrovaných z jednotlivých zemí (jako v grafu 1) se lépe ukazuje rozdělení odpovědí podle zemí a rovněž úroveň zastoupení respondentů vzhledem k celkové populaci.

Graf 1: Poměr počtu respondentů a celkového počtu registrovaných podle zemí

Z grafu, jehož hodnoty se pohybují mezi 0,1 % a 17 % (přičemž průměr je 3 %) si můžeme dovodit, že ve většině případů není možné stanovit spolehlivou úroveň zastoupení, ačkoli země s hodnotou nad 5 % pravděpodobně zobrazují místní situaci víceméně věrně.

2. VLIV ETWINNINGU NA VYUČJÍCÍ A ŽÁKY

2.1. eTwinning a nové výukové metody

První zde předložená část se věnuje vnímání vlivu eTwinningu na výukové metody respondentů.

Následuje výčet technik a dovedností, na které má podle dotazovaných eTwinning největší vliv¹:

90 % Práce s projekty, mezioborové znalosti a dovednosti

87 % Technologické dovednosti

86 % Schopnost hodnotit mezioborové znalosti a dovednosti

85 % Schopnost spolupráce s vyučujícími z jiných oborů

84 % Schopnost zvolit správnou výukovou strategii v každé situaci

Nejspíš není překvapivé, že se podle respondentů **nejvíce rozvinuly právě dovednosti týkající se práce s projekty**, jelikož interakce mezi vyučujícími a žáky je zde založená právě na spolupráci na projektu. Zajímavým poznatkem však je rozvoj mezioborových znalostí a dovedností: učitelé sice běžně pracují sami, moderní výukové trendy však zdůrazňováním důležitosti spolupráce tyto konvence pomáhají rozbít a eTwinning k tomu očividně poskytuje vhodný prostor. Podobně zajímavý je rozvoj schopnosti

¹ Uvedená procenta vycházejí z kombinace dvou nejvyšších kategorií u každé otázky (velmi/značně).

posoudit mezioborové dovednosti. Neschopnost náležitěho hodnocení tzv. „dovedností pro 21. století“ dosud bránilo úplnému přijetí nových pedagogických přístupů, ovšem eTwinningové pedagogové využívající eTwinningové aktivity zahrnutí do tohoto průzkumu tento blok evidentně překonávají.

2.2. eTwinning a tradiční výukové metody

Nejen že eTwinning napomáhá vzniku nových výukových technik a dovedností, ale ovlivňuje i již existující metody. Následuje výčet pěti oblastí, u nichž byl zaznamenán nejvýraznější vliv:

77 % Výuka porozumění tématům, která se objevují napříč obory

76 % Výuka zaměřená nejen na získávání a udržování znalostí, ale i na rozvíjení nejrůznějších dovedností žáků

74 % Vedení žáků k tomu, jak efektivně studovat, rozvíjení jejich povědomí o vlastním učebním procesu a potřebách a rozvoj schopností překonávat překážky v rámci procesu učení

73 % Facilitace diskuzí s celou třídou, kdy je důraz kladen na dostatek času pro žáky k vyjádření

69 % Zadávání jiné práce žákům, kteří mají potíže s učením, a žákům, kteří naopak dělají pokroky výrazně rychleji

Nejvíce ovlivněná oblast (mezioborová témata) opět souvisí s jednou konkrétní výhodou eTwinningu: **překračování hranic jednotlivých předmětů a podpora propojování blízkých témat**, a to především prostřednictvím projektové práce. Zlepšení schopností vyučujících žáky hodnotit se pravděpodobně odráží v učení zaměřeném na rozvoj kompetencí žáků a nejen na tradičním získávání znalostí, s čímž souvisí osobitější přístup ke studijním cílům jednotlivých žáků.

2.3. Priority v rozvoji vyučujících i žáků

Dále vyučující označili těchto pět nejvýznamnějších priorit, které souvisejí s rozvojem žáků i jich samotných. Učitelé potvrzují, že jim eTwinningové aktivity pomohly zorientovat se v situacích, kde se potkávají různé kultury:

83 % Otevírám dialog mezi kulturami skrze spolupráci mezi kolegy a žáky z různých zázemí a prostředí

82 % Dbám na to, abych jako vyučující disponoval/a sociálními, občanskými a mezikulturními dovednostmi

80 % Dbám na to, aby moji žáci disponovali sociálními, občanskými a mezikulturními dovednostmi

79 % Rozvíjím své schopnosti, abych byl/a schopný/á sestavovat a využívat širokou škálu výukových strategií, které pomáhají vyhovět specifickým studijním potřebám žáků všech úrovní z nejrůznějších jazykových, kulturních, náboženských a socioekonomických prostředí

78 % Zajišťuji svým žákům příležitosti učit se o demokratických hodnotách a aktivně se zapojovat do občanské společnosti

Multikulturalismus je výrazným aspektem dnešní společnosti a vyučující se s ním den co den setkávají ve třídách. Těší nás, že **otevírání dialogu mezi kulturami umísťují respondenti na tak vysokou příčku v žebříčku priorit** a že dále rozvíjejí své schopnosti sestavovat a využívat nejrůznější výukové strategie pro zdolávání všech těchto výzev.

2.4. Využívání technologií ve výuce

Využití technologií ve výuce je už několik desetiletí předmětem debaty. Vzhledem k tomu i k samému rozvoji technologií vyučující stále nemají jasno, jak technologie efektivně využívat. eTwinning už ze své podstaty vede učitele k tomu, aby s technologiemi vhodně pracovali (jako s prostředkem). Následuje výčet pěti oblastí, v nichž eTwinning způsob práce s technologiemi ve výuce podle průzkumu nejvíce ovlivnil:

80 % využívá ICT/multimédia/internet k přípravě hodin

80 % využívá ICT/multimédia/internet v hodinách

76 % se účastní online školení

73 % pracuje v hodinách s vlastními digitálními prezentacemi

72 % vytváří vlastní digitální výukové materiály

Dá se tedy říct, že ve využívání technologií dodal eTwinning sebevědomí vyučujícím, kteří s ním ve vhodných situacích pracují jako s jedním z mnoha nástrojů, a to nejen při přípravě a vedení hodin, ale také pro vlastní profesní rozvoj.

2.5. Technologie jako učební pomůcka pro studenty

O dnešních žácích se říká, že jsou na digitálních technologiích odchovaní a ve spleťtém světě sociálních sítí jsou doma – používají však technologie vhodně, rozvíjí s jejich pomocí své vzdělání? Formální vzdělávání jistě vede mladší generace k používání technologií primárně jako učební pomůcky. V tomto ohledu má na žáky eTwinning největší vliv v těchto pěti oblastech:

75 % používá technologie při spolupráci ve skupinách a práci na projektech

68 % se díky technologiím může učit vlastním tempem

68 % pracuje v hodinách s ICT/multimédií/internetem

64 % používá ICT/multimédia/internet při plnění domácích úkolů

61 % hraje pro studijní účely specializované digitální hry

eTwinning žákům pomáhá porozumět povaze technologií a používat je k dohledávání informací. Za těmito procenty stojí práce ve třídách, kde **se žáci učí odlišovat při vyhledávání živé informace od pravdivých a výsledky si různými způsoby ověřovat**. Technologie používají při spolupráci, především na projektech, a k uzpůsobení vlastního učebního procesu. K tomu se navíc mohou bavit při hraní vzdělávacích her.

2.6. Vliv zapojení do eTwinningových aktivit na žáky

Je zajímavé, že některé oblasti výrazně ovlivněné zapojením žáků do aktivit zahrnují dovednosti pro 21. století, tedy schopnost spolupráce a týmové práce a technologické znalosti. Nejdůležitější ovšem je, že eTwinning motivuje žáky k učení. Následuje výčet pěti oblastí, v nichž je vliv aktivit na žáky podle průzkumu největší:

92 % Posílení spolupráce mezi žáky

92 % Zvyšování motivace žáků

90 % Rozvoj studijních schopností

90 % Zlepšování osobních vztahů mezi žáky

90 % Zvyšování zájmu žáků o nové technologie

Kromě očekávatelného vlivu na schopnost spolupráce výrazně vystupuje i **vliv na motivaci žáků**, který rovněž uvedlo 92 % respondentů. To znamená, že žáci vidí eTwinning jako aktivitu, která je zapojuje a zlepšuje jejich osobní vztahy s ostatními žáky. Jinými slovy, eTwinningové aktivity neovlivňují pouze učení rozličných témat, ale podle respondentů mají dopad i na duševní pohodu jejich žáků.

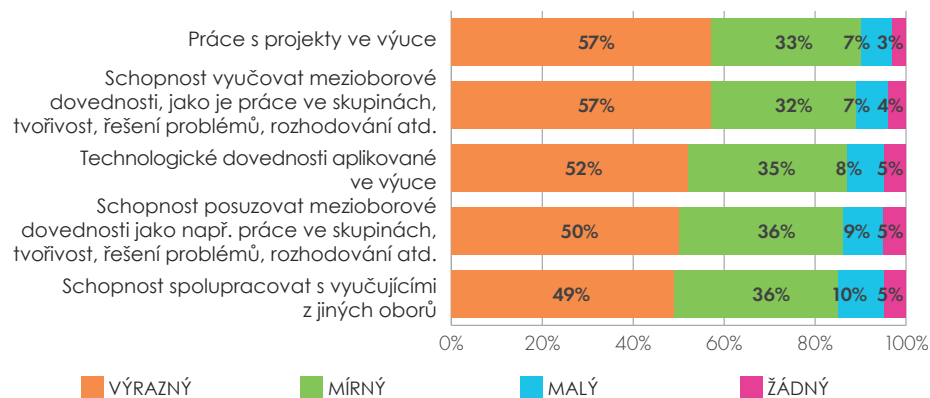

3. DOVEDNOSTI VYUČJÍCÍCH A PRÁCE S TECHNOLOGIEMI PŘI VÝUCE

3.1. Dovednosti vyučujících

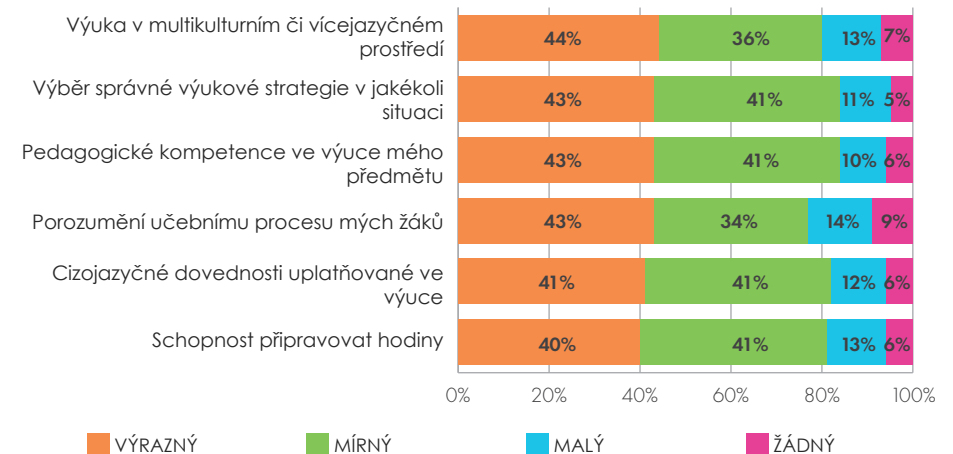
Předešlý oddíl se věnoval pozorovanému vlivu eTwinningových aktivit na výukové metody (již používané i nově vzniklé). V tomto oddílu se zaměříme na to, jaký dopad měl podle respondentů eTwinning na jejich individuální dovednosti. V dotazníku byla otázka formulována takto: „*Jak podle vás eTwinningové aktivity, kterých jste se účastnil/a dřív nebo se účastníte dnes, ovlivnily vaše dovednosti v následujících oblastech?*“. S pomocí různých výroků dokázali respondenti posoudit míru vlivu eTwinningu na své dovednosti a schopnosti. Výsledky byly velice pozitivní, průměrně 70–80 % respondentů uvedlo, že eTwinning měl na všechny oblasti výrazný/mírný vliv. Výsledky prezentují následující dva grafy (2 a 3), z nichž lze v sestupném pořadí vyčíst, ve kterých oblastech pocítovali respondenti největší vliv eTwinningu.

Graf 2: Pět hlavních oblastí, na které mělo zapojení do eTwinningu největší vliv

Jak už bylo zmíněno výše, spolupráce s učiteli z jiných specializací a přístup přesahující hranice konkrétního oboru ukazují na transformaci tradičně izolovaných pozic učitelů směrem ke sjednocenému týmu, který se zasazuje o rozvoj své školy jako vzdělávací instituce.

Graf 3: Pět prostředních oblastí, na které mělo zapojení do eTwinningu největší vliv

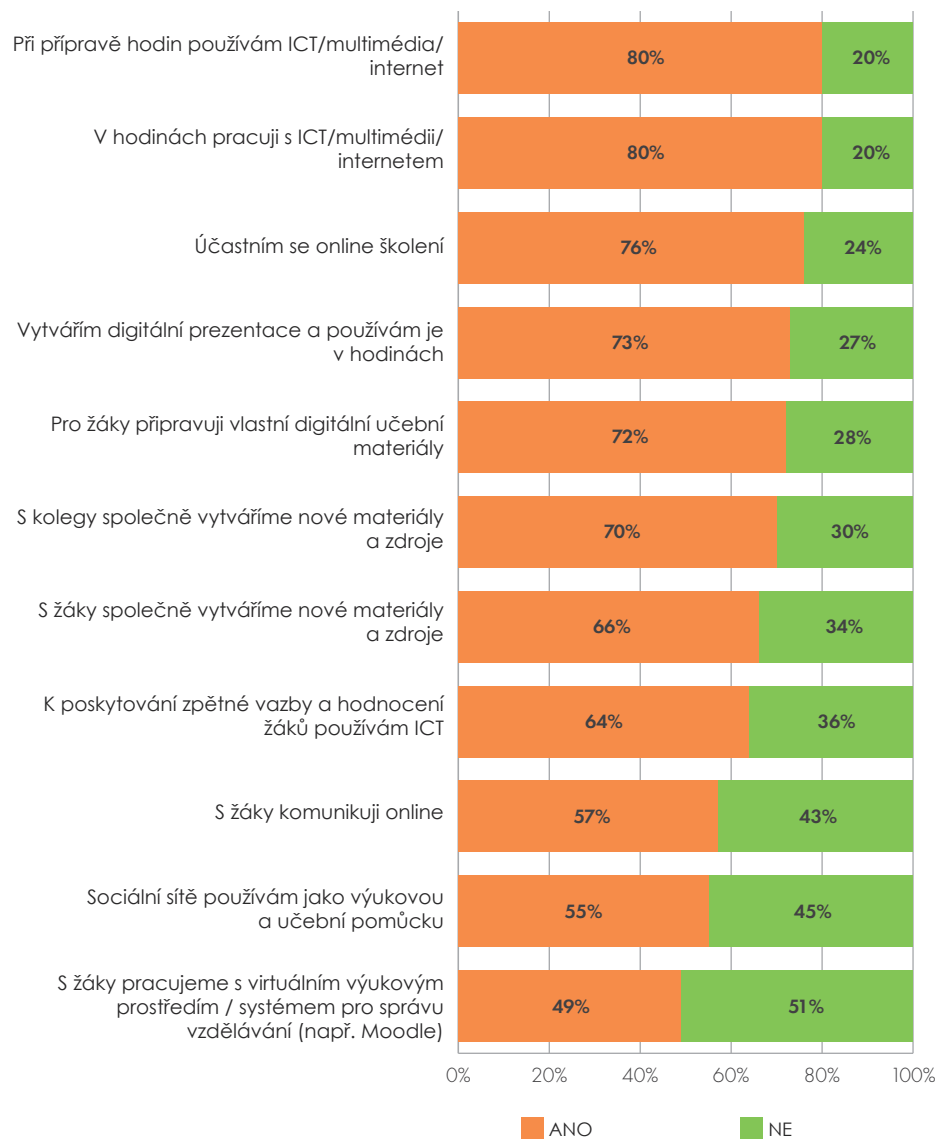

Multikulturní dimenzi jsme se věnovali v předchozích oddílech, zde se však navíc ukazuje, že vyučující podle vlastního vnímání lépe rozumějí učebnímu procesu svých žáků. Nejen, že si více věří v práci přesahující hranice konkrétního oboru, ale také mají pocit, že se zlepšují v plánování, přípravě a výuce vlastního předmětu.

3.2 Práce vyučujících s technologiemi

Z výsledků průzkumu vyplývá, že eTwinning ovlivnil jak výukové metody respondentů, tak jejich dovednosti. A jak tyto dvě oblasti souvisí s používáním technologií? Respondentů jsme se zeptali, zda se díky svému zapojení do eTwinningových aktivit začali častěji uchýlovat k technologicky vyspělým výukovým nebo učebním metodám. Jak lze vyčíst z grafu č. 4, výrazně převažovaly kladné odpovědi.

Graf 4: Častější užívání technologicky vyspělých výukových a učebních metod

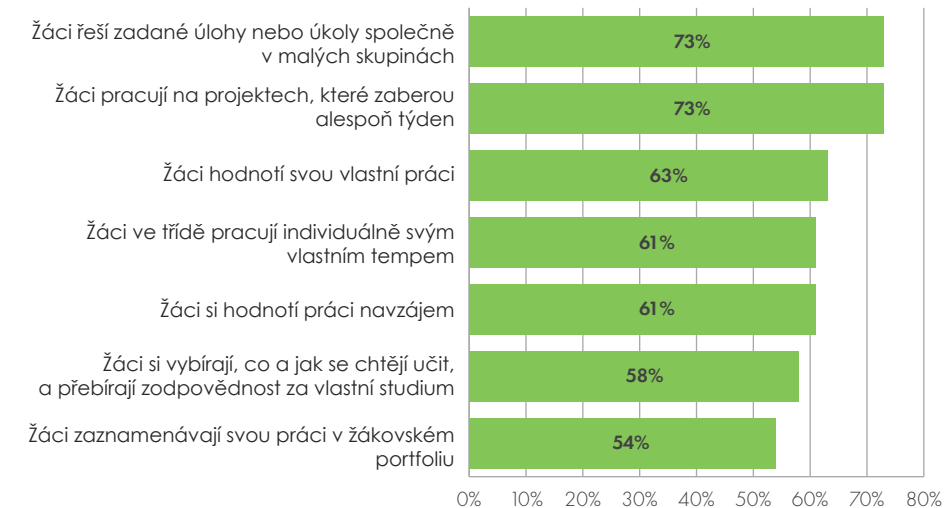
Kromě práce s internetem při přípravě hodin a v jejich průběhu se ukazuje, že eTwinneři rovněž společně vytvářejí nové digitální materiály a zdroje. Aby rozvíjeli své pedagogické schopnosti a dovednosti, účastní se různých online školení.

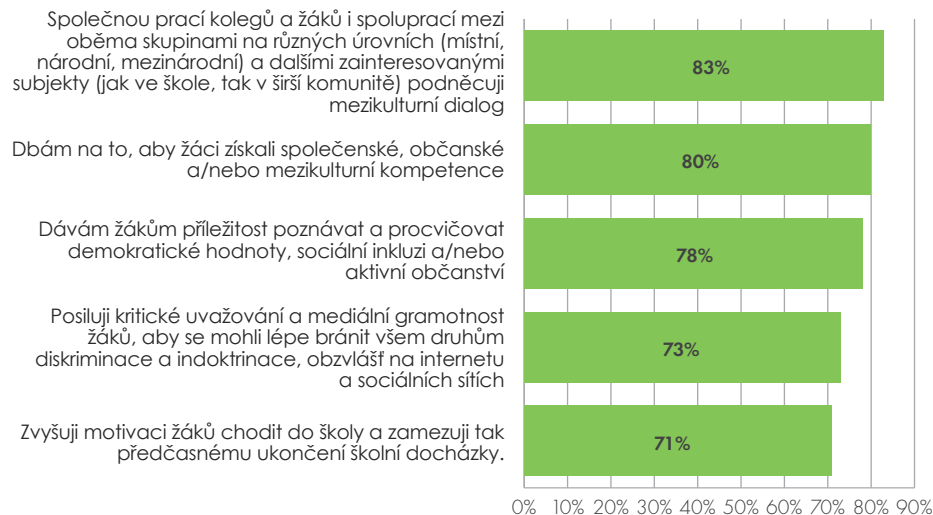
4. ETWINNINGOVÍ ŽÁCI A JEJICH UČENÍ

Z analýzy v předchozí kapitole vyplývá, že eTwinning má zcela jistě dopad na vyučující a jejich práci ve třídě. Proto také samozřejmě ovlivňuje žáky. Ačkoliv jsme se tomu částečně věnovali v předešlých oddílech, celkový rozsah vlivu na žáky si můžeme prohlédnout níže v grafech 5, 6 a 7.

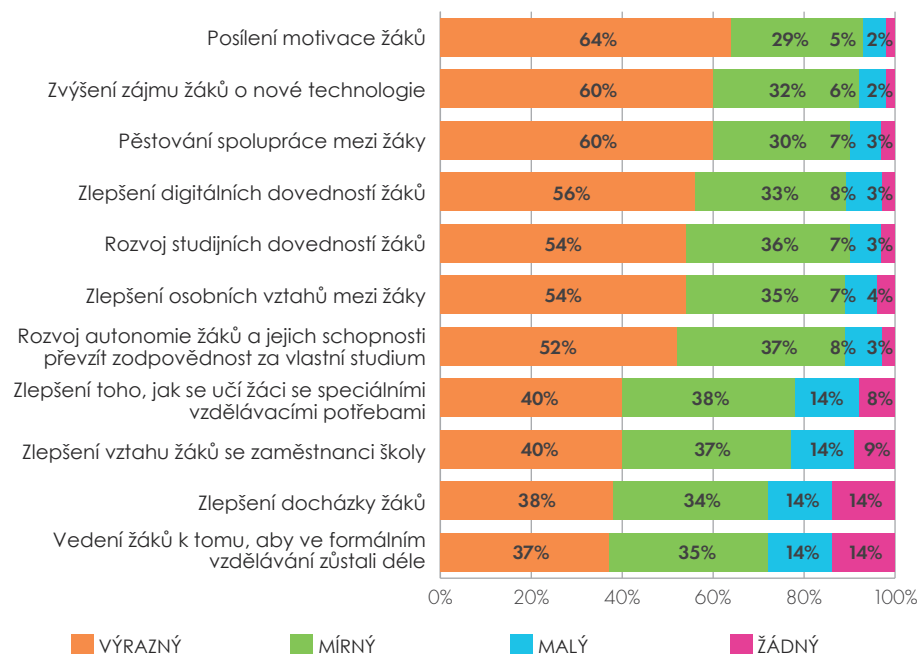
Graf 5: Větší uplatnění učebních metod u žáků zapojených do eTwinningu

Graf 6: Vnímání vlivu zapojení do eTwinningu na žáky dle tematické oblasti

Graf 7: Vnímání vlivu zapojení do eTwinningu na práci a učební metody žáků

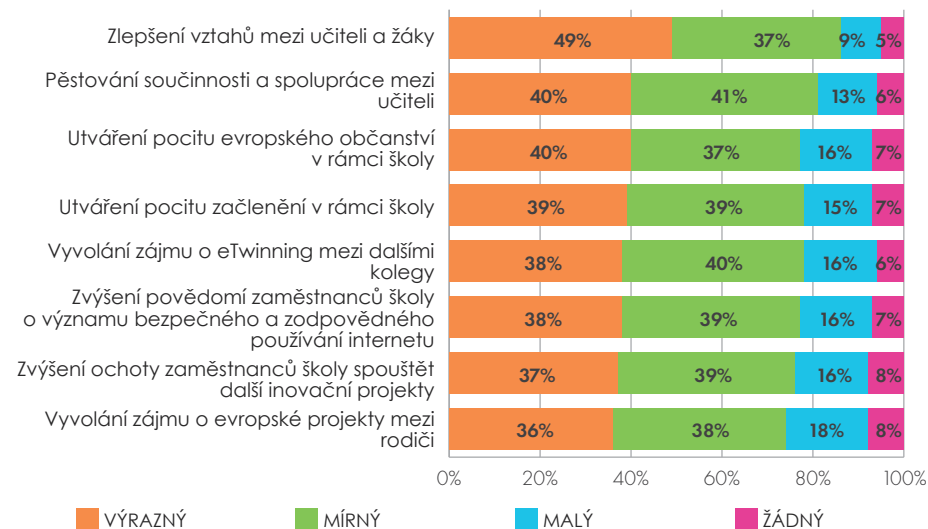
5. ETWINNING A ŠKOLY

eTwinningoví učitelé nepracují izolovaně, ale v organizaci, po boku dalších kolegů se společným cílem vzdělávat svěřené žáky. V tomto oddílu se věnujeme tomu, co respondenti považují za dopady zapojení do eTwinningu na fungování školy jako celku.

Účastníci měli ohodnotit osm oblastí podle následující otázky: „Jak prospěšný vliv mělo vaše aktuální/dřívější zapojení do eTwinningu na vaši školu s ohledem na následující oblasti?“

Výsledky jsou shrnuty níže na grafu 8.

Graf 8: Dopad eTwinningu na činnost školy – všichni respondenti

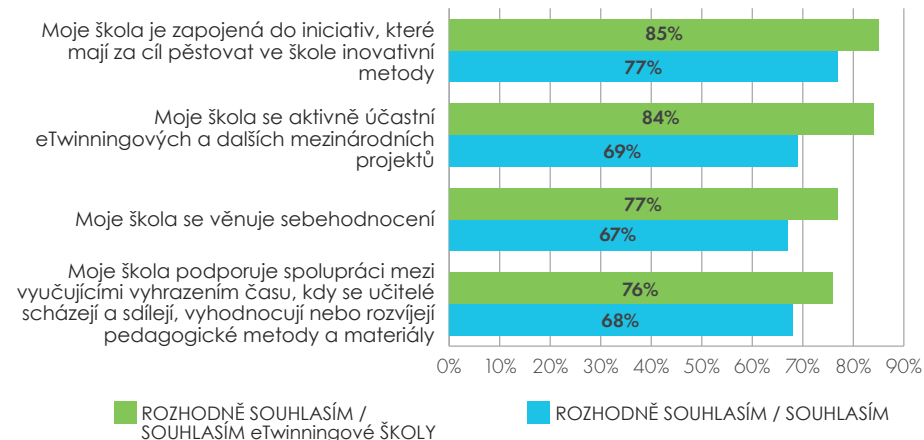
Všimněme si nejprve relativně nízkého procenta respondentů, kteří odpověděli, že na danou oblast neměl projekt dosud žádný pozitivní vliv. S ohledem na vysokou míru zlepšení vztahů mezi učiteli a žáky (86 %) se lze domnívat, že díky tomu, jak spolu žáci a vyučující dobře vycházejí, negativní přístup na obou stranách ustupuje, učitelé možná zaujímají méně autoritativní roli a vystupují spíše jako průvodci a mentoři. Druhá nejvýše hodnocená oblast je součinnost a spolupráce s kolegy, o čemž jsme se už několikrát zmínili. V oblasti spolupráce mezi vyučujícími je také zajímavé, jak vysoko se hodnoceno vyvolání zájmu o eTwinning mezi dalšími kolegy (78 %). Stejně vysoko se nachází utváření pocitu začlenění v rámci školy a důležitá problematika zvyšování povědomí o zodpovědném a bezpečném používání internetu.

5.1. Srovnání dopadů eTwinningu: oceněné eTwinningové školy vs. všichni respondenti

Odměňování jednotlivých učitelů za práci v rámci eTwinningu je pro náš program zcela klíčové od samého začátku a dochází k němu prostřednictvím zavedeného certifikátu kvality a eTwinningových cen. Naproti tomu školy, které eTwinning začlenily hluboko do svého fungování a do práce zaměstnanců, donedávna nebyly oficiálně oceňovány. Proto byly ceny v roce 2017 rozšířeny o certifikát „eTwinningová škola“, který se uděluje za vynikající práci školy výrazně zapojené do eTwinningu. Certifikát má za cíl motivovat přední školy k tomu, aby začaly proaktivně podporovat další místní školy na cestě za získáním téhož ocenění, a to včetně těch méně zběhlých v eTwinningu. Rozvoj konceptu eTwinningových škol je navržen tak, aby v budoucnu fungoval jako důležitý mechanismus propojování eTwinningu s vedením škol a dalšími školami, které chtějí k eTwinningu přistupovat týmově. Na následujících grafech 9 až 11 srovnáváme odpovědi respondentů pracujících v oceněné eTwinningové škole s odpověďmi všech respondentů v následujících tematických oblastech:

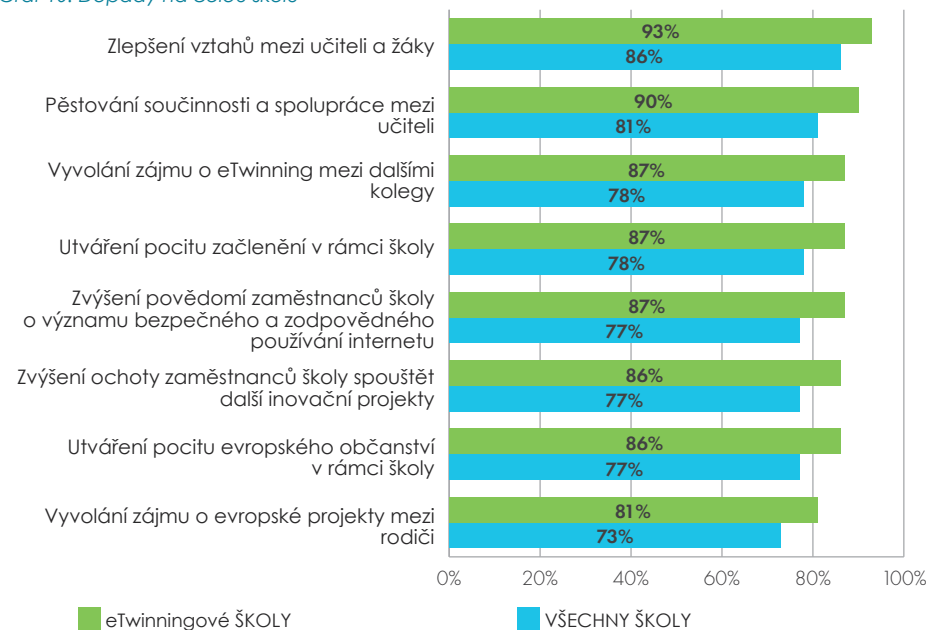
- atmosféra ve škole,
- dopady na celou školu,
- osoba nebo skupina s největším vlivem.

Graf 9: Atmosféra ve škole

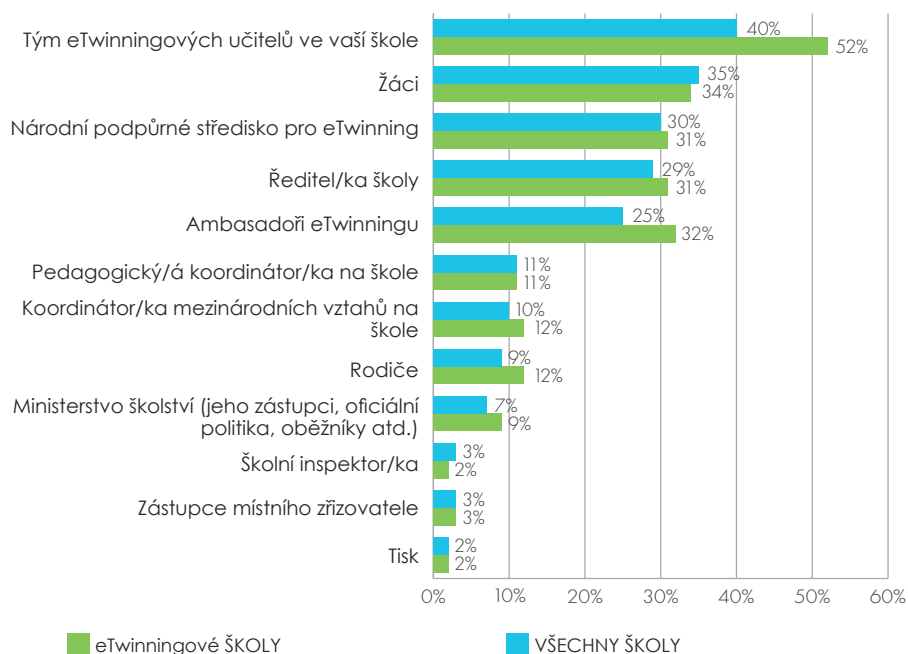
Atmosféra ve škole se odvíjí od mnoha faktorů, jako je praxe vedení školy, motivace zaměstnanců nebo odhodlání školu rozvíjet. Skutečnost, že eTwinningové školy mají vyšší skóre než celý soubor respondentů, není překvapivá, ale vyzdvihuje fakt, že tyto školy představují úspěch a dopad eTwinningu v nejlepší možné podobě.

Graf 10: Dopady na celou školu

Opět můžeme říci totéž. Všechny pozitivní dopady eTwinningu jsou silněji zastoupeny ve všech oblastech činnosti školy.

Graf 11: Osoba nebo skupina s největším vlivem ve škole ve vztahu k rozvoji eTwinningu

S ohledem na výsledky Monitorovacího průzkumu za rok 2018 lze říci, že eTwinning je skutečným katalyzátorem změny u jednotlivých učitelů i na úrovni celé školy. Vzhledem k povaze eTwinningových aktivit a komunity jsou podporováni ti učitelé, kteří si přejí změnit své postupy, vyzkoušet nové nápady, rozvíjet své kompetence a upřednostňují práci v týmu. Na certifikovaných eTwinningových školách je tento efekt výraznější ve všech sledovaných oblastech. Zajímavé je zejména zjištění v grafu 11, že nejvlivnější osobou nebo skupinou osob je tým učitelů následovaný žáky. To jen podtrhuje skutečnost, že **eTwinning je komunita budovaná zespoda**, a ukazuje to význam tohoto faktoru, protože vidíme, že aktéři jednající tradičně shora (ministerstvo, inspektoři, místní zřizovatelé) dosahují poměrně nízkých výsledků, co se vlivu na rozvoj eTwinningu na školách týče. Důvodem může samozřejmě být to, že ministerstva si zatím neuvědomila potenciál eTwinningu jako prostředku, který lze využít k implementaci některých oblastí vzdělávací politiky, čemuž se budeme věnovat v následující kapitole.

6. ETWINNING VE VZDĚLÁVACÍ POLITICE

Výsledky tohoto třetího vydání monitorovacího průzkumu potvrzují zjištění z předešlých vydání – eTwinningoví učitelé nadále udávají, že **jejich zapojení do eTwinningu má výrazný vliv na rozvoj jejich pedagogických, technických a hodnotících dovedností, rovněž uvádějí výrazný vliv na schopnost studentů učit se a motivaci k učení** s důrazem na kompetence, jako je kolektivní rozhodování a týmová spolupráce. Významný je také přesah za oblast práce a vlivu jednotlivých eTwinnersů, kdy výsledky certifikovaných eTwinningových škol ukazují, jaký efekt má celoškolský přístup k eTwinningu. Vidíme, že kvalitní vedení a týmový přístup postavený na spolupráci v rámci školy vede k výrazně přínosnějšímu vlivu eTwinningu na vyučující a žáky v prakticky všech oblastech.

Co si z toho odnést? Stojí za to zhodnotit naše výsledky ve světle některých politických doporučení z nedávno publikované zprávy TALIS 2018². V tomto shrnutí se zaměříme na tři konkrétní politické cíle, které zpráva TALIS 2018 uvádí, a podíváme se, jak se jich týkají výsledky Monitorovací zprávy eTwinningu za rok 2018.

6.1. Cíl: Prosadit využívání efektivních metod ve výuce

Zpráva TALIS 2018 uvádí, že učitelé, kteří ve výuce uplatňují pedagogické metody jako „kritické myšlení, řešení problémů a rozhodování“, které na studenty přenášejí určitou míru zodpovědnosti, nejenže žáky podněcují k nacházení kreativních a alternativních způsobů řešení problémů, ale také jim umožňují sdílet se spolužáky a učiteli to, jak přemýšlejí a k jakým závěrům docházejí.

2 OECD. TALIS 2018 Results (Volume I): Teachers and School Leaders as Lifelong Learners. Paris: OECD Publishing, 2019. <https://doi.org/10.1787/1d0bc92a-en>

Výsledky Monitorovací zprávy za rok 2018 ukazují, že se vyučující díky zapojení do eTwinningu cítí jistěji v následujících oblastech:

- schopnost vybrat v jakékoli situaci správnou výukovou strategii,
- schopnost vyučovat mezioborové dovednosti jako týmovou spolupráci, kreativitu, řešení problémů, rozhodování atd.,
- projektové pedagogické dovednosti.

Dále uvádějí, že:

- při výuce se vedle získávání a udržování znalostí věnují stejnou měrou rozvoji kompetencí žáků,
- soustředí se na to, aby žáci získali společenské, občanské a/nebo mezikulturní kompetence,
- kladou si za cíl posílit kritické uvažování a mediální gramotnost žáků, aby se mohli lépe bránit všem druhům diskriminace a indoktrinace, obzvlášť na internetu a sociálních sítích.

6.2. Cíl: Pěstovat otevřenost vůči inovacím a efektivnímu využívání ICT ve výuce

„Podle dat TALIS je školní prostředí jen málo připravené na to, aby učitelé mohli do výuky zavádět inovativní metody, a nenabízí jim v tom velkou podporu.“

Zpráva TALIS hovoří o těsné spojitosti mezi používáním technologií ve výuce a rozšiřováním inovativních pedagogických metod. Výsledky Monitorovací zprávy za rok 2018 ukazují, že eTwinningoví učitelé technologie do výuky aktivně zapojují následovně:

- připravují a na hodinách používají digitální prezentace,
- vytvářejí pro žáky vlastní digitální výukové materiály,
- společně s dalšími kolegy vytvářejí nové materiály a zdroje.

Dále podle svých slov vytvářejí prostředí, kde žáci:

- s pomocí technologií spolupracují na skupinových úkolech a projektech,
- s pomocí technologií se učí svým vlastním tempem,
- využívají ICT/multimédia/internet při plnění domácích úkolů.

6.3. Cíl: Posilovat kapacitu učitelů a vedení školy tak, aby dokázali vyhovět potřebám různorodých tříd a škol

TALIS 2018 věnuje zvláštní pozornost multikulturní diverzitě, protože integrace světových ekonomik a rozsáhlá migrace přispěly ke vzniku etnicky, kulturně a jazykově rozmanitých a pestrých vzdělávacích prostředí, což vede k potřebě zajistit kvalitní výuku pro různorodé skupiny žáků.

Výsledky Monitorovacího průzkumu za rok 2018 ukazují, že eTwinningoví učitelé využívají eTwinningovou komunitu k tomu, aby:

- jejich žáci získali společenské, občanské a/nebo mezikulturní kompetence,
- byl na různých úrovních prostřednictvím spolupráce veden mezikulturní dialog mezi kolegy a žáky,
- rozvíjeli své kompetence navrhovat a využívat široké pole strategií výuky tak, aby uspokojili speciální vzdělávací potřeby žáků všech schopností i různého jazykového, kulturního, náboženského a socioekonomického zázemí,
- žákům dávali dostatek příležitostí poznávat a procvičovat demokratické hodnoty, sociální inkluzi a/nebo aktivní občanství.

S ohledem na tyto výsledky lze říci, že eTwinning je velice užitečná a dynamická aktivita, kterou je vhodné zvážit, pokud hledáme způsoby, jak ve školách implementovat politiku, která se týká těchto tematických oblastí. Zpráva TALIS zdůrazňuje i další oblasti politiky, kde má eTwinning co nabídnout, a najdeme je v plném znění zprávy.

Na závěr se podívejme na jedno z doporučení zprávy TALIS 2018, totiž že jednou z nejefektivnějších cest ke změně je „budovat a podporovat profesionální vzdělávací komunity, které pomáhají rozšiřovat inovativní metody“ (s. 31).

Můžeme říci, že přesně to eTwinning jako komunita dělá – podporuje profesní rozvoj a sdílení zkušeností s inovativními metodami. S nástupem certifikátu eTwinningová škola je navíc kladen zvláštní důraz na význam role ředitele či ředitelky a využití eTwinningu k rozvoji školy jako příkladné vzdělávací instituce.

7. ZÁVĚREM

Odpovědi respondentů Monitorovacího průzkumu eTwinningu za rok 2018 jasně ukazují, že eTwinning je nadále **prospěšný** pro jednotlivé učitele a žáky. Výsledky také vyzdvihují **význam zavedení certifikátu eTwinningová škola, který je zaměřen na podporu týmů s účastí vedení školy**. Jde o důležitý krok, který eTwinning pomáhá efektivněji začlenit do strategie celé školy.

Dodatečná analýza vypracovaná pro letošní vydání zprávy dokládá, **že učitelé a žáci certifikovaných eTwinningových škol ze zapojení do eTwinningu významně profitují**. Korelační analýza ukazuje, že vyučující pracující v oceněných eTwinningových školách sdílejí své eTwinningové postupy s dalšími zaměstnanci školy víc než ostatní respondenti a také setrvale udávají přínosnější vliv eTwinningu na různé aspekty atmosféry ve škole (například **utváření pocitu evropského občanství v rámci školy**, pěstování spolupráce mezi vyučujícími atd.) než učitelé pracující ve školách bez zmiňovaného certifikátu.

S ohledem na to, jak učitelé vnímají dopad **eTwinningu na školu, na sebe a na žáky**, **můžeme dojít k závěru, že eTwinning má prospěšný vliv nejen na oblast vzdělávání, tedy výuku a studium, ale také na hlubší úroveň, v oblastech, jako je rozvoj pocitu identity, nárůst důvěry ve vlastní schopnosti, pěstování národního i evropského občanství** a vývoj směřující k lepšímu chápání a zvládnutí složitějších stránek multikulturalismu a společenských změn.

eTwinning

www.etwinning.net

Erasmus+

Publications Office
of the European Union